

REFORMA DRUŽINSKEGA PRAVA

© Uradni list Republike Slovenije, 2009. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Tako ravnanje je, razen v primerih iz 46. do 57. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

347.61/.64(497.4)(094)

REFORMA družinskega prava : predlog novih predpisov s
komentarjem / Karel Zupančič ... [et al.] ; redaktor Karel
Zupančič. - 2., spremenjena in dopolnjena izd. - Ljubljana : Uradni
list Republike Slovenije, 2009

ISBN 978-961-204-430-5

1. Zupančič, Karel
244559872

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

prof. dr. Karel Zupančič
prof. dr. Barbara Novak
prof. dr. Viktorija Žnidaršič Skubic
dr. Mateja Končina-Peternel

REFORMA DRUŽINSKEGA PRAVA

Predlog novih predpisov s komentarjem

Druga, spremenjena in dopolnjena izdaja

Redaktor: prof. dr. Karel Zupančič

LJUBLJANA 2009

Vsebina

Predgovor k drugi izdaji	11
Iz predgovora k prvi izdaji	15
Prvi del: UVODNA POJASNILA	17
1. UVOD	17
2. TEMELJNA NAČELA IN DEFINICIJE POJMOV	20
2.1. Vsebina Družinskega zakonika	20
2.2. Pojem družine	20
2.3. Zakonska zveza in zunajzakonska skupnost	21
2.4. Zunajzakonska skupnost	22
2.5. Otrok	23
2.6. Starševska skrb	23
2.7. Korist otroka	24
2.8. Posvojitev, rejništvo in skrbništvo	24
2.9. Pomoč države parom in staršem	25
2.10. Jurisdikcija, funkcionalna in stvarna pristojnost	25
3. ZAKONSKA ZVEZA	26
3.1. Splošno	26
3.2. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni ob sklenitvi zakonske zveze ...	26
3.3. Oblika sklenitve zakonske zveze	27
3.4. Osebnopravne posledice zakonske zveze	28
3.4.1. <i>Preživljanje med zakoncema</i>	28
3.4.2. <i>Skupno stanovanje zakoncev</i>	31
3.5. Premožnjakopravne posledice zakonske zveze	33
3.6. Prenehanje zakonske zveze	35
4. RAZMERJA MED STARŠI IN OTROKI	37
4.1. Določanje in izpodbijanje starševstva – materinstva in očetovstva	37

4.2. Določanje izvora, starševstva (materinstva in očetovstva) za otroka, spočetelega z biomedicinsko pomočjo	39
4.3. Pravice in dolžnosti staršev in otrok	40
4.3.1. <i>Splošno</i>	40
4.3.2. <i>Varstvo in vzgoja skupnih otrok</i>	41
4.3.3. <i>Izvrševanje starševske skrbi</i>	42
4.3.4. <i>Otrokovi stiki</i>	43
4.3.5. <i>Verska in moralna vzgoja otroka</i>	44
4.3.6. <i>Zastopanje otroka in upravljanje njegovega premoženja</i>	45
4.3.7. <i>Podaljšanja starševske skrbi predlog DZ ne ureja</i>	46
4.4. Ukrepi za varstvo koristi otrok	48
4.5. Dolžnost preživljanja	52
4.5.1. <i>Preživljanje otrok</i>	52
4.5.2. <i>Preživljanje staršev</i>	55
4.5.3. <i>Splošna pravila</i>	56
5. SVETOVALNI RAZGOVOR IN DRUŽINSKO POSREDOVANJE (MEDIACIJA)	57
5.1. Svetovalni razgovor	57
5.2. Družinsko posredovanje (mediacija)	61
6. POSVOJITEV	63
6.1. Splošno	63
6.2. Pomembnejše spremembe	64
7. REJNIŠTVO	65
7.1. Splošno	65
7.2. Pomembnejše spremembe	66
8. SKRBNIŠTVO	67
8.1. Problem jurisdikcije	67
8.2. Odprava odvzema poslovne sposobnosti	68
8.3. Odločanje sodišča	70
9. Vpliv kasnejših predpisov na predlog DZ	70
Drugi del: PRIKAZ UREDITVE DRUŽINSKOPRAVNE SNOVI V MEDNARODNIH AKTIH IN V PREDPISIH NEKATERIH EVROPSKIH DRŽAV	75
1. MEDNARODNI AKTI	75
1.1. Splošno	75
1.2. Konvencija ZN o otrokovih pravicah	76
1.3. Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic	83

1.4. Konvencija o otrokovih stikih (Svet Evrope, 2003)	86
1.5. Uredba Sveta ES št. 2201/2003 z dne 27. 11. 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe ES št. 1347/2000 – t. i. Bruseljska uredba IIa	88
1.6. Haaška konvencija o varstvu otrok in sodelovanju pri mednarodnih posvojitvah	91
1.7. Priporočilo Sveta Evrope o družinskem posredovanju (mediaciji) R (98) 1	92
1.8. Priporočilo Sveta Evrope o rejniških družinah	93
1.9. Projekt »Cinderella« Evropske unije	94
2. UREDITEV V POSAMEZNIH DRŽAVAH	94
2.1. Nemčija	94
2.1.1. Sklenitev zakonske zveze	95
2.1.2. Zunajzakonska skupnost	96
2.1.3. Osebna in premoženjska razmerja med zakonci	96
2.1.4. Razveza zakonske zveze	97
2.1.5. Razmerja zakoncev do otrok po razvezi zakonske zveze	97
2.1.6. Izvor otroka	98
2.1.7. Starševska skrb	99
2.1.8. Dolžnost preživljanja	100
2.1.9. Ukrepi države za varstvo otrokove koristi	100
2.1.10. Posvojitev	102
2.1.11. Družinsko posredovanje (mediacija)	103
2.1.12. Skrbništvo	103
2.1.13. Rejništvo (Familienpflege)	105
2.2. Švedska	105
2.2.1. Sklenitev zakonske zveze	106
2.2.2. Zunajzakonska skupnost	106
2.2.3. Osebna in premoženjska razmerja med zakonci	106
2.2.4. Razveza zakonske zveze	108
2.2.5. Razmerja zakoncev do otrok po razvezi zakonske zveze	108
2.2.6. Izvor otroka	108
2.2.7. Starševska skrb	109
2.2.8. Preživljanje med starši in otroki	109
2.2.9. Posvojitev	110
2.2.10. Družinsko posredovanje (mediacija)	110
2.2.11. Rejništvo	110

2.2.12. Skrbništvo	111
2.3. Velika Britanija	112
2.3.1. Sklenitev zakonske zveze	112
2.3.2. Zunajzakonska skupnost	112
2.3.3. Osebna in premoženjska razmerja med zakonci	113
2.3.4. Razveza zakonske zveze	113
2.3.5. Razmerja zakoncev do otrok po razvezi zakonske zveze	113
2.3.6. Izvor otroka	114
2.3.7. Starševska skrb	114
2.3.8. Preživljanje med starši in otroki	115
2.3.9. Ukrepi države za varstvo otrokove koristi	115
2.3.10. Posvojitev	116
2.3.11. Družinsko posredovanje (mediacija)	117
2.3.12. Rejništvo	117
2.3.13. Skrbništvo	117
2.4. Avstrija	118
2.4.1. Sklenitev zakonske zveze	118
2.4.2. Zunajzakonska skupnost	119
2.4.3. Osebna in premoženjska razmerja med zakonci	119
2.4.4. Razveza zakonske zveze	120
2.4.5. Razmerja zakoncev do otrok po razvezi zakonske zveze	121
2.4.6. Izvor otroka	121
2.4.7. Starševska skrb	124
2.4.8. Preživljanje med starši in otroki (oziroma med otroki in družinimi osebami)	124
2.4.9. Ukrepi države za varstvo otrokove koristi	125
2.4.10. Posvojitev	125
2.4.11. Rejništvo	125
2.4.12. Skrbništvo	126
2.5. Francija	128
2.5.1. Sklenitev zakonske zveze	128
2.5.2. Osebna in premoženjska razmerja med zakoncema	129
2.5.3. Prenehanje zakonske zveze	130
2.5.4. Nasilje v družini	131
2.5.5. Zunajzakonska skupnost – pogodbene in dejanske življenjske skupnosti	131
2.5.6. Očetovstvo in materinstvo	132
2.5.7. Posvojitev	136

2.5.8. <i>Ukrepi države za varstvo otrokove koristi</i>	136
2.5.9. <i>Preživljanje</i>	137
2.5.10. <i>Rejništvo</i>	138
2.5.11. <i>Skrbništvo</i>	138
Tretji del: PREDLOG DOLOČB DRUŽINSKEGA ZAKONIKA S KOMENTARJEM ALI OPOMBAMI	139
1. TEMELJNA NAČELA IN DEFINICIJE POJMOV	140
2. ZAKONSKA ZVEZA	151
2.1. Splošne določbe	151
2.2. Pogoji za obstoj in veljavnost zakonske zveze	152
2.3. Oblika sklenitve zakonske zveze	158
2.4. Neobstoječa zakonska zveza	164
2.5. Neveljavna zakonska zveza	165
2.6. Pravice in dolžnosti zakoncev	170
2.7. Premoženska razmerja med zakonci	175
2.8. Prenehanje zakonske zveze	209
2.9. Razmerja med razvezanima zakoncema po razvezi zakonske zveze	212
3. RAZMERJA MED STARŠI IN OTROKI	219
3.1. Ugotavljanje materinstva in očetovstva	219
3.2. Izpodbijanje očetovstva in materinstva	228
3.3. Očetovstvo in materinstvo pri otrocih, spočetih z biomedicinsko pomočjo	229
3.4. Pravice in dolžnosti staršev ter otrok	232
3.5. Izvrševanje starševske skrbi	244
3.6. Prenehanje starševske skrbi	246
3.7. Ukrepi za varstvo koristi otrok	247
3.7.1. <i>Splošne določbe</i>	247
3.7.2. <i>Nujna ukrepa za varstvo koristi otrok</i>	255
3.7.3. <i>Začasne odredbe</i>	258
3.7.4. <i>Ukrepi za varstvo koristi otrok trajnejšega značaja</i>	260
3.7.5. <i>Medsebojno sodelovanje pristojnih organov in dolžnost ob- veščanja</i>	269
3.8. Dolžnost preživljanja	271
4. SVETOVALNI RAZGOVOR IN DRUŽINSKO POSREDOVANJE	278
4.1. Svetovalni razgovor	278
4.2. Družinsko posredovanje	285

5. POSVOJITEV	290
5.1. Pogoji za posvojitev in razmerja, ki nastanejo s posvojitvijo ..	290
5.2. Postopek za posvojitev	297
5.3. Neveljavnost posvojitve	300
6. REJNIŠTVO	301
6.1. Namen rejništva	301
6.2. Rejništvo po odločbi centra za socialno delo	302
6.3. Prenehanje rejništva	304
7. SKRBNIŠTVO	305
7.1. Namen skrbništva	305
7.2. Skrbnik	305
7.3. Skrbništvo za otroke	315
7.4. Skrbništvo za druge osebe	317
7.5. Skrbništvo za posebne primere	322
7.6. Postopek	324
8. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	327
Temeljna uporabljena literatura	333
Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND) (Uradni list RS, št. 16-487/08)	337
Iz Zakona o verski svobodi (ZVS) (Uradni list RS, št. 14-599/07)	353
Zakon o matičnem registru (ZMatR-UPB1) (Uradni list RS, št. 59-2497/06)	357
Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti (ZRIPS) (Uradni list RS, št. 65-2840/05)	373
Odločba o delni razveljavitvi prvega odstavka 92. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 101-5025/07)	387
Odločba o ugotovitvi, da 123. člen Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, Zakon o socialnem varstvu in Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih niso v neskladju z Ustavo, ter o ugotovitvi, da je Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb v neskladju z Ustavo (Uradni list RS, št. 122-6200/07)	395